

ROMA

DIN PROHOD. Starea I: În mormânt, viață, pus ai fost, Cristouase, și s'au spăimântat ostirile îngerești; plecăciunea ta cea multă prea mărîm.

Starea II: Cuvine-se dar să mărim a Ta'ngropare Doamne, că cu patimi-
le Tale ne-ai scos din iad, și din stricăciune toți ne-am mântuit.
- Iadul s'a'ngrozit, dătătorule de viață Doamne, dacă s'a' văzut pră-
dat de averea lui, și'nviați pre morții cei din veac legați.

Starea III: Neamurile toate laudă ngropării și-aduc Cristoase al meu.
- Bine- zis psalmistul: groapă-adâncă este gâtul jidovilor.
- Primăvară dulce, iul meu cel dulce, frumsețea unde și-ai pus!
- Robilor tăi, Maică, dă-le ca să vază 'nvierea Fiului Tău.

A X I O N. Îngerul a strigat cei pline de dăr: Curată Fecioară, bu-
cură-te şi îţi arăş zic: bucură-te, că Fiul Tău a înviat a treia zi din mor-
tut, şi pre morţi i-a ridicat. Popore, veseliţi-vă! Luminează-te, luminea-
te-te, noule Ierusalime: că slava Domnului peste tine a răşirît. Săltă acum
şi te bucură Sionul iar tu, curată Născătoare de Dumnezeu, veseleşte-te
întru învierea Fiului Tău.

INVIERE. Patimile lui Cristos m'au cutremurat întotdeauna. Nu pentru suferința lui. Așa era hotărât, ca El să fie jertfa expiatorie; și imposibil unei hotărâri luate acolo Sus, nu putem nimic. Dar pentru singurătatea Lui. Pentru lipsa noastră, dela vechea Lui însingurată. "Cristos va fi în agonie până la sfârșitul lumii în tot acest timp să nu dormim". În inima lui Pascal ne-o spusese însă El: "stați și vegheați!" Am stat. Dar nu am vegheat. Am stat obosiți și pasivi, atunci când El se ruga. Se ruga pentru noi, desigur, ci pentru El. Dar pentru că să aibă destulă putere în clipa jertfei, care totuși pentru noi se împlinea. Dacă Dumnezeu se îndură, măn-

[illegible][illegible]

...si marturisind un botez, intru iertarea pacate-

...în morți.
De ce e nădăjdu sc. și mărturisind un botez, într-o lăcaș
...este învierea morților și viața veacului ce va să fie!
Nae Ionescu

Nae Ionescu

ÎNVIEREA DOMNULUI. ...Ci Iisus, strigând încă o dată cu glas mare, și-a dat duhul. Și iată, catapetasma templului se clădia în două, de sus până jos, iar pământul se cutremură și stâncile se despicară. Mormintele se deschiseră și multe trupuri ale sfinților adormiți se sculară. Și ieșind din morminte, după învierea lui, intrară în cetatea sfântă și se arătară multăra. Iar sutașul și cei ce împreună cu el păzeau pe Iisus, văzând cutremura și cele ce s'au făcut, s'au înfricoșat foarte și au zis: Cu adevărat Fiul lui Dumnezeu era acesta! Și erau acolo multe femei, privind de departe...

Iar în amurgul zilei, veni un om bogat, de fel din Arimateia, cu numele Iosif, care era și el ucenic al lui Iisus. Acesta, ducându-se la Pilat, a cerut trupul lui Iisus. Atunci Pilat a poruncit să i se dea. Iar Iosif, luând trupul, l-a înfășurat în giulgiu curat de in, și i-l-a pus într'un mormânt nou al lui, pe care-l săpase în stâncă. Apoi a prăvălit o piatră mare la ușa gropniței și s'a dus. Iar acolo era Maria Magdalina și cealaltă Maria stând în fața locului unde l-au îngropat.

A doua zi, care este după Vineri (Sâmbătă), s'au adunat mai marii preoților și Fariseii la Pilat. Și i-au zis: Doamne, ne-am adus aminte că acel amăgitor a spus, fiind încă în viață: După trei zile mă voi scula. Deci poruncește ca mormântul să fie păzit bine până a treia zi, ca nu cumva ucenicii lui să vie și să-l fure și să spună poporului: S'a sculat din morți. Și va fi răstăcirea din umă mai rea decât cea dintâi. Ci Pilat le-a răspuns: Aveți păzitori; mergeți și întăriți cum știți. Iar ei, ducându-se, au întărit mormântul cu pază și au pecetluit piatra.

Târziu, Sâmbătă noaptea, când se lumina de ziua întâie a săptămânii, a venit Maria Magdalina și cealaltă Marie, ca să vadă mormântul. Și iată s'a făcut cutremur mare, că îngerul Domnului, pogorînd din cer, a venit, a roștăgolit piatra și a stat deasupra ei. Și înălțându-se, a lăsat o lumină ca fulgerul și înbrăcămintea lui albă ca omătul. Și de frica lui s'au cutremurat străjerii și s'au făcut ca morți. Iar îngerul, vorbind femeilor, le-a zis: Nu vă temeți voi, că știu că pe Iisus căl răstăginit îl căutați. Nu stați aici, că s'a sculat precum a zis; veniți de vedeți locul unde a răcut. Duceți-vă degrabă și spuneți ucenicilor lui că s'a sculat din morți și iată merge înaintea voastră în Galileia; acolo îl veți vedea. Iată v'ar spus vouă.

(Din Evanghelia după Matei)

S T R I G A T U R I

Eu la joc, mândra la joc,
Turtoiu de Joi în joc.
- Arză-te focul, om drag;
De mână mă duci în răd.
- Be eu nu te duc de mână
Că tu vii de voie bună

Zis-a hăda că-mi va da
Șase boi d'o voi lua;
Șase boi ai hăda mi plac
Dar cu hăda ce să fac?

Nu te tinea bade mândru,
Că la tine nu mi-i gîndu';
Că cu badei s'invățată
Să mă duc cu junco la apă;
Dar la tine ce-oia mână?
Hăda și pe numă-ta?

Frunză verde ca iarba,
Am o mândră frumusea;
Am avut și doi porci,
Și-au murit de groza ei

Cine-și teme ravasta,
Facă-și gard în jur de ea,
Tot cu pară de ghețuri,
Că grădile de arțar
Cine vrea, tot că l-o ia.

De s'ar țese pânza'n pat
Colo sus lângă bărbat,
Toate-ar fi de miritat;
Dar se țese la război,
Cu necaz și cu nevoi.

Scare lângă lumînare,
Mi-a dat toanta o floare;
Dominește, la spațiat,
Mă mir că nu m'e marcat;
Avei un vîpel bălțat,
Și-o fugit prin'o crăpat.

Badea nunei cisme are
Și se tine grozav mare;
De-ar avea și ciorăci noi
Nici n'ar vorbi cu noi.

(Din volumul "RĂDĂ TĂRĂ")

LEȚANIE. O bătrînică de lângă Cricova, țena de leu, s'a plîns la poliție de furtul unicei sale capre. Indulgent, milițianii i-au promis că vor face cercetări, că vor aviza chiar radio București ca să dea un anunț. Biruia de titlu bunatate, tăcută: - "Nu știu atunci să dea anunțul mai bine la "Vocea Americii", ca să audă mai multe lume... Și așa, pe lângă capră, și-a pierdut și libertatea, fiind deportată la muncile de la Canal - în formația A.R.I.

II. MARTURISIREA SAU RESTABILIREA UNUI ADEVAR!

De aproape un an de zile, "VATRA", făcând recenziile cărții Părintelui Palaghita "Garda de Fer", și însușindu-și o seamă de păreri din acea carte, conducerea legionară de după arestarea Căpitanului de un însemnat număr de greșeli grave, săvârșite împotriva Legiunii însăși!

Personal, nici astăzi nu știu bine, cine și cum s'a constituit în conducere legionară imediat după arestarea Căpitanului și a celorlalți le-pitanului, din Aprilie 1938 și până astăzi, nu poate fi vorba despre o con-ducere legionară prezentă și activă pe tot întinsul Mișcării Legionare. rea și începutul unei organizări, și punerea în ordine a lumii legionare supraexcitată de atâta suferință și nedreptate din trecut.

O asemenea lipsă de conducere s'a petrecut și pe vremea Căpitanului, în 1933 și 1935, când guvernul liberal își pusese în gând să lichideze Mișcarea Legionară. "Prin întunecul și necunoscutul acesta - scria Căpitanul, în Martie 1935 - lipsiți de orice îndrumare și directivă, pășesc zeci de mii de legionari, conduși numai de instinctul lor sănătos, de onoare și credință neșovăitoare în biruința steagului legionar.. Ce altă or-ganizație, în lume, nu din România, putea să se mențină în aceleași condi-ții, cu adevărat infame?.. Toată lumea contra noastră!"

Când spunea însă Căpitanul aceste lucruri, se referea numai la lipsa unei conduceri centrale pe Legiune, nu și la lipsa celui minimum de con-ducere fracționată pe seama ierarhiei legionare, care pleca de sus, dela Căpitan, și se întindea în descoperire până la periferia Legiunii. Exact ca într-o înclăștare de forțe armate într'un război, răspunderea față de oameni, față de obiectiv și față de onoare și însăși ființa Legiunii era împărțită proporțional pe umerii ierarhiei legionare, pregătită anume pen-tru împrejurări grele și nu pentru defilarea la sărbători naționale.

Fără îndoială că mersul înainte în condiții de prigoană sângeroasă este un semn de mare sănătate morală, și dovada unei convingeri căreia aici moartea n'are ce să-i mai facă; totuși în asemenea împrejurări se pot înregistra și greșeli mari, alunecări, căderi și pierderi dureroase. Iar greșelile, păstrând și ele o ierarhie în raport direct cu poziția în Le-giune a celui ce a greșit, și mai ales față de, ce, anume, a greșit, pot să aducă atâta rău, încât să amenințe la un moment dat însăși ființa Legiunii.

Legea răspunderii legionare pentru inițiativa luată și acțiunea în-treprinsă a fost însă, întotdeauna, o puternică frână atât pentru firile prăpăstioase, cât și pentru ambițiile nemăsurate. "Vom scoate însă, noi le-gionarii - scria Căpitanul în circulara sa despre pedeapsa legionară - vom scoate un alt om, pe care îl vom opune omului laș, omului vechiu, și ca-re va zice: "Răspund!" - Și se merge așa de departe cu această răspundere, încât legionarul nu răspunde numai față de șeful său, de camarazii și prietenii săi, ci și față de lumea din afară; iar șeful, la rândul său, răspun-de și plătește și el, când greșește, exact ca orice legionar. Amintesc, spre exemplu, cazul cu alegerile din 1937, când mai mult lumea din afara Legiunii, decât legionarii, socotea înțelegerea cu N. Tărăniștii o mare greșală politică. "Cred că e drept - declara public Căpitanul - dacă cer să fiu pălmuit la urmă, chiar de acești domni, și bătut cu pietre după ce se va dovedi greșala tactică pe care am făcut-o". Iar într-o altă împrejurare, când un fost prieten îl injura în conferințele sale, Căpitanul scria le-gionarilor: "Nu este d-lui vinovat. Eu sunt vinovat și merit pedeapsă. Pen-trucă am acordat prieteniei unui om fără ca să-i fi studiat suficient ca-racterul.. Să mă lăsați să-mi suport în liniște deplină pedeapsa păcate-lor mele".

Și acum să revenim la greșelile noastre, săvârșite individual, în grup, sau în rând și în frunte cu d-l Horia Sima. Și trebuie să recunoaștem că, oameni fiind, am greșit: mai mult sau mai puțin, într'un fel sau altul, am greșit cu toții. Nu văd pe nimeni, până acum, care ar putea lua piatra de jos, ca s'o arunce în capul fratelui său de suferință, de credință și nă-vuință.

Da, am uitat să precizez mai către început că, vorbind noi despre gre-șeli și răspundere, să nu se grăbească să bată din palme adversarii Legiunii, ce și-au luat sarcina înregistrării greșelilor și a corectării noas-tre, uitând de ei și de păcatele lor; căci nu este vorba de greșeli, pentru care am plătit cu vârf și îndesat în fața justiției, prezentându-ne de bu-

nă voe, chiar și atunci când justiția era moartă și intrată în putrefacție, ci este vorba de greșeli legionare. Adică, o afacere familiară, scoasă în lume tot dintr'o greșală.

Spuneam în articolul trecut că "numai lipsa de atenție sau întârzierea peste măsură din partea celor cu răspundere în sânul Legiunii de a fi prezentat lumii, în mod oficial, punctul de vedere legionar asupra acelor tragice evenimente" scuză atât "VATRA" cât și pe Păr. Palaghiță de a fi pătimași, pe alocurea, cu scrisul lor despre Legiune și legionarii în câteva cuvinte, trebuie să spunem că s'a făcut marea greșală de către conducerea legionară de a trece peste oameni, vii sau morți, peste fapte și împrejurări, fără cuvenitul respect moral și istoric. Amintesc, aci, un exemplu tot din vremea Căpitanului: deoarece lipsise din văzul și știrea legionarilor aproape trei luni de zile, cât a stat deoparte, de la 10 Dec. 1933 și până în Martie 1934 (când s'a prezentat de bună voie în fața justiției pentru procesul I.G. Duca), la puțină vreme după terminarea procesului Căpitanul a chemat rând pe rând, la București, pe șefii de județe, grade și chiar simpli legionari, spre a le arăta și a le povesti personal pe unde a stat, cu cine și cum a trăit și ce-a făcut în cele trei luni de zile de viață retrasă din calea primejdiei liberale.

Ori, după Căpitan s'a făcut greșala de a se merge cu Legiunea înainte pe întuneric și de-a ascunde, chiar și când nu mai era nevoie, fie din obicei, fie din joacă de-a secretul, sau, ceva mai rău, dintr'un început de sentiment de afacere personală. S'a mers cu răni sufletești necercetate, negrijite, sau cu dispreț și ură tratate; cu oameni sacrificați, rățaciți, sau părăsiți pe drumul luptelor și reluați după împrejurări și numai la nevoie. Am putea spune că nu s'a mai petrecut regăsirea de altă dată, întragă și caldă, ca într'o bună familie, unde nu se pot petrece nici lucrături meschine, nici rupturi și nici ură de moarte.

Dar cea ce a constituit subiectul principal al răscolirilor din "VATRA" a fost acțiunile săvârșite după arestarea Căpitanului, cu interpretările cunoscute. Pentru a ne lămurii cât mai bine, trebuie să admitem că acțiunile sunt și ele de mai multe feluri: acțiuni care trebuiesc neapărat făcute; acțiuni făcute cu orice risc, cu prețul vieții; acțiuni neserioase, acțiuni de oameni disperati, de nebuni, de agenți provocatori, și așa mai departe, într'un cuvânt vreau să spun că, după intrarea Căpitanului și a celorlalți fruntași legionari în închisori, cei liberi trebuiau să facă, totuși, câte ceva. Adică să nu intre să stea la "cinci metri sub pământ", dar nici să facă orice nebunie, numai pentru a face ceva.

"Deaceia toată admirația mea - scria Căpitanul în "Insemnările" sale dela Jilava, referindu-se la cei ce l-au ajutat în proces - toată admirația mea pentru acest tineret eroic, care nu s'a plecat în fața nici unei amenințări, care a riscat, care a înfruntat furtuna". Iar în altă parte, tot în "Insemnări", scrie: "admirația mea... și pentru toți ceilalți ce ați fost nedeslipiți de mine, ce ați muncit, ați alergat, v'ați sbatut și ați tremurat așteptând dreptatea".

Așa dar, pregătirea procesului Căpitanului și al celorlalți legionari de prin închisori și lagăre, contactul și grija pentru cei din închisori și lagăre cu hrană, îmbrăcăminte, medicamente, etc., contactul și îngrijirea de familiile celor închiși, și, mai presus de toate, urmărirea și răsturnarea tuturor inscenărilor de acțiuni făcute de poliție pe seama Legiunii, toate acestea trebuiau făcute, și făcute, înfruntând furtuna. Și să nu uităm că și pentru asemenea acțiuni au fost împușcați, gâtuiți și arși de vii, zeci de legionari.

Coincidența asasinării de legionari cu niște acțiuni făcute de legionari pe afară? Nu ar nici o explicație și justificare, când cel care asasinat este un nebun, un rege nebun! Și apoi, chiar și asasinatele unui nebun se pot explica și justifica, și coincide întotdeauna cu ceva. Și anume: explicația și justificarea că asasinul e nebun, și coincidența că s'a înțâlnit cu victima în drum. Tăierea capului Sf. Ioan Botezătorul a coincis cu aniversarea zilei de naștere a lui Irod și cu plăcerea Irodiadei de a avea în dar, pe tipăie, capul sfântului din temniță. Iar sângeroasa persecuție creștină, deslănușită de un alt nebun, Neron, a coincis cu plăcerea lui de-a da foc Romei spre a-și da seama că nu s'au petrecut lucrurile când a ars Troia. Dar cine ar putea spune că n'au fost și asasinat de Regele Regal sau pe Alea Vulpach?

Deaceia, fără ordin și fără organizare, "la teribila veste - cum scria "Vatra" despre vetea asasinării Căpitanului - lumea năvăli mută pe străzi

studenții lăsa cursurile; elevii, cu ochii roșii de plâns, întrebau cu aviditate de pistoale".

Ca să nu se creadă că ocolesc ceva, sau că apăr pe cineva, mă apresc și asupra gravelor acuzații ce se aduc d-lui Horia Sima, și anume de a fi șeful Legiunii din rășăul său, pe care a fost fixată dela începuturile ei, adică de a fi împins-o spre acțiuni teroriste și de provocare; de a fi alunecat pe panta partidelor unice, greșală pe unde s'a strecurat mai apoi tot răul ce s'a petrecut; adică alunecarea legionarilor din Legiune în câmpul adversarului, cu însușirea dela adversar a obiectivului, a sistemului său de organizare și metodei lui de lucru. Ei bine, nici chiar acest soi de acțiuni nelegionare, făcute însă de legionari, nu vom face greșala de a le amesteca și judeca în legătură cu asasinatelor lui Carol II. Asupra acțiunilor de care am amintit mai sus, fără îndoielă că, așa cum se iace cu orice acțiune și inițiativă a oricărui legionar, indiferent de gradul și funcția ce ar avea-o, avem dreptul, din punct de vedere legionar, să le privim, să le judecăm și să ne pronunțăm asupra lor și a oamenilor ce le-au săvârșit, spre a nu se mai greși dacă sunt greșeli, spre a ne descoperi și a ne strânge mâna cu frăție când lucrul se dovedește bine făcut. Și devine de prisos orice discuție și amintire când cel care a greșit iese în față și spune, cum spunea Căpitanul: "Răspund!", sau "Lăsați-mă, să-mi suport în liniște deplină pedeapsa păcatelor mele!"

În treacăt vorbind, socotesc, mai întâi, de prisos ca cineva să se mai întrebe dacă a fost dată acoperirea Căpitanului pentru asemenea acțiuni. Eu cred ceva mai mult: că n'a fost nici vorbă de-o anumită libertate de acțiune, în care să se poată oarecum încadra și acoperi soiul acesta de inițiative și acțiuni.

Apoi, că e de prisos, de asemenea, te-a mai cerceța să vedem la responsabilități de aceste inițiative și acțiuni, în afară de buna lor credință, pe care personal nu le-o contest, de-a vedea capacitatea lor de inițiativă și de conducere, puterea de înțelegere și de adaptare pe teren la mișcările adversarului lăra să fie uitați pomenii și scopul final al Legiunii; și e de prisos, pentru că recunoașterea greșelilor o facem cu toții, într-o formă impresionantă: "Naționalistii - spune d-l Horia Sima în cartea sa "La destinație du Nationalisme", socotind încă, Mișcarea Legionară, drept un partid naționalist - naționalistii trebuie să recunoască că s'au lăsat seduși de mirajul puterii eterne, că s'au cedat acestei ispite proprii unei lumi de ură și de negație.. Preocuparea de frunte a naționalismului trebuie să fie educația maselor și nu cucerirea puterii!" Iar în altă parte, în aceeași carte: "E de dorit, în mijlocul haosului agitațiilor actuale, de-a urca la izvoarele naționalismului, cu scopul unic de-a repara greșelile".

La acestea, și la alte dovezi din declarațiile făcute de ani de zile în urmă, putem adăoga faptul pe care d-l Horia Sima l-a făcut ca pe ultimul act potrivit poziției sale de conducător, de unul singur, al Legiunii, dizolvând Legiunea cea transformată în partid unic la 14 Septembrie 1940. A comunicat apoi regelui acest lucru, deoarece prin Decret Regal se făcuse acea transformare a Legiunii în Partid Unic, și s'a așezat singur și cu a sa voință în rând cu ceilalți legionari. Bine înțeles, cu stima și onoarea, pe care i-o datorăm, după regula legionară, ca fostului nostru șef. "Singurul titlu ce mi l-am păstrat - scrie d-l Horia Sima, regelui - este acela de simplu luptător pentru libertatea și drepturile poporului nostru, și cu această calitate, pe care nu mi-o poate ridica nimeni, mă prezint și în fața Majestății Voastre". (24 Aprilie 1949)

Așa stătu lucrurile, atacurile împotriva d-lui Horia Sima, fostul nostru șef, ca și discuția greșelilor din trecut, nu făc decât să întrețină o discuție lăra roșu, agitații care ar putea să ne sustragă, în parte, de la marele preocupare a ceasului de luptă!

Pe de altă parte, d-l Ilie Gârneată, invitând la 30 Noembrie 1951 pe legionarii din Buenos Aires la perestasul făcut întru pomenirea Căpitanului și a tuturor legionarilor căzuți pentru neam și țară, - vorbind și de altele despre greșeli, și încercarea ce trebuie s'o facem de a ieși de sub povara lor, spune între altele: "Cu gândul la El, să meditam în ziua aceasta la toate greșelile noastre și să rechemăm din adâncul sufletelor noastre toate sentimentele care ne-ar putea apropia pe unii de alții, în lăutarea toate resentimentele care ne despartesc sau ne depărtează".

De aceea cred că a scos ceasul în care să ajutăm cu toată sincerita-

tea și dragostea noastră legionară la găsirea drumului pe care să mergem toți legionarii înfrățiți, pentruca, uniți cu ceilalți Români, să putem fi de folos Patriei și poporului nostru, subjugat!

Și, ca să precizez: Trebuie să rămânem pe ce am ajuns, și să mergem mai departe pornind de unde suntem. Dar în această privință voi mai reveni cu altă ocazie, tot în "VATRA"!

P.S. Țin să dau o lămurire d-lui Bucur Calangiu, pe care nu-l cunosc personal, ca legionar, anume cine este, că, în privința părerilor ce le are despre mine, pot spune că sunt mult prea exagerate. Și rog să creadă că nu spun acest lucru nici dintr'un exces de modestie, și nici din anumite socoteli, cum s'ar zice, tactice! Sunt, în adevăr, ca stăția alții, foarte mulți, din generația Căpitanului, - nu însă și un "splendid exemplar". Eu am văzut și am trăit cu exemplare splendide în Legiune și știu ce înseamnă a fi un splendid exemplar!

Pr. Vasile Boldeanu

NOTA NOASTRĂ. I. Repetăm: obiectivul temei debătute: Refacerea Mișcării, impunea să insistăm asupra pricinilor lăuntrice care au dus-o la haosul de astăzi, - oprindu-ne numai incidental la putregaiul clasei noastre conducătoare, asupra căruia toată suflarea legionară e de acord.

II. Ar fi fost bine, pentru îndreptarea noastră și orientarea cititorilor să se fi indicat locurile în care am scris cu patimă; notăm că nicio pasiune nu va fi în stare să exprime legitima indignare față de grozăvia faptelor și a urmărilor lor.

III. Pentruca "răspunderea" să nu pară doar o sperietoare pentru copil, era bine să ni se fi arătat și ceva exemple de aplicare efectivă..

IV. Compararea lui Carol cu Neron și Irod e justă, dar pentru problema noastră ar fi fost mai concludent să ni se spună cum s'au comportat ucenicii lui Ioan și ai Mântuitorului față de prizonitorii lor, în raport cu învățăturile primite: au incendiat cumva palatul lui Irod? s'au incendiat cu gărziile pretoriene? Când Petru a primit poruncă să bage sabia la teacă, așa a făcut - și nici n'a mai scos-o de-acolo cât a trăit. Iar Iude, când și-a dat seama de sângeroasa consecință a isprăvii sale, s'a spânzurat! Spun comentatori autorizați că el s'a prăbușit definitiv mai ales când și-a pierdut speranța în mila lui Dumnezeu. Dar dacă, ajuns cum era la conștiința păcatului săvârșit, supraviețuia desnașdăjdei, obținerea iertării i-ar fi fost supremul ideal, și nici prin anticamera creierului nu i-ar fi trecut să mai răvnească și la.. conducerea plăpândeii comunități creștine, la a cărei decupare pusese așa de ușuratic umărul.

V. Cei ce vor să creadă că legionarii au mers la abator cu chiete și flori la pălărie, să-și amintească de cumplita tragedie a inginerului Clime, care s'a bătut cu pumnii contra baionetelor! de Traian Cotigă, care până'n ultima clipă s'a sbatut să trezească conștiința crimei proiectate în orăptul executor, strigându-i: "Grăbiți-vă! Mătașii țării, Domnule Colonel!"; de furia neputincioasă a inginerului Ionică, de Herghelieșu, Găman, Băleanu, cari, scăpați încă c'un fir de viață din grindina de gloanțe asasine, n'au căzut în genunchi să implore execuția, ci au căutat să se salveze. Și astăzi pentrucă le-ar fi fost frică de moarte; ci unor luptători ce înfruntau cu curaj bășbuzească, nu putea decât să le repugne moartea stupidă la care au fost constrânși de isprăvile celor pentru cari Legiunea devenise un excelent cobai al respectivelor năstrușnicii.

Când într-o revistă de greutatea CUGETULUI ROMÂNESC (B. Aires, II, 1, p. 34), se vorbește de "deslănțuirea demenței regulate, care în complicitate cu demența câtorva insubordonați ordinelor clare ale Căpitanului a împins Legiunea spre sângeroasa "noaptea a Sf. Andrei" și spre toate masacrele ce au împânzit țara mai apoi", ni se pare că lucrul trebuie să dea de gândit.

Nu scriu cu plăcere aceste lucruri, dar pentru proiectata refacere a Mișcării e peste putință să nu se țină seama de realități, cunoașterea lor fiind indispensabilă pentru dezintoxicarea de superstiții și liberarea trupurilor de plumbul ce de ani de zile o ține într-o stare nedreptă de jertfa și de viațuina lui Corneliu Dobrescu.

Bucur Calangiu

tului și mă uit la pustietatea din jurul meu. Sunt singur. Mi-aduc aminte: am mai sărbătorit de două ori Paștile în închisoare. În 1925 la Focșani și 1929 la Galați. Niciodată însă nu am fost așa de trist, cu atât de dură în mine și copleșit de atâtea gânduri. Iau cânticica de rugăciuni și încep a citi. Mă rog lui Dumnezeu pentru toți. Pentru soția mea, atât de împovărată și îndurerată, pentru mama mea, pe care iar vor fi călcat-o și bruciat-o comisarilor din Huși, pentru tatăl meu, care cine știe prin ce celule zace, în această noapte, pentru frații mei deosemena. Apoi pentru ostași, legionari, bătrâni sau tineri, acești eroi și martiri ai credinței legionare, ridicați dela casele lor și duși cine știe prin ce închisori. Câtă jale și câte lacrimi n'or fi acum în sute de familii românești!

Mă rog apoi pentru toți cei morți. Bunici și rude, cum și prieteni care m'au iubit și ajutat în viață. Îi văd pe rând pe toți. Iată pe domnul Hristache... și la urmă îmi apare Ciumeti, cu grupul de legionari martiri căzuți pe vremea lui. În fruntea lor, mare, îi văd chipul ca într'un tablou... bătrân, bătrân de o jumătate de mie de ani, cu plete lungi și cu coroana pe cap: Șteian, Domnul Moldovei. Mă rog pentru el. El mi-a ajutat în atâtea și atâtea lupte. Iată-l și pe Generalul nostru, eroul acestor legendar, cu seergă General, în cămașe verde și încins, pe Marin, eroul de pe câmpiile spaniole. Moța, frate drag Moța, mi se rupe inima când te privesc! Am pornit amândoi, eram aproape copii, acum 15 ani în această luptă. Te văd ager și nemămurat, înruntând adversitățile. Sfîredelind cu ochii de oțel inima dușmanilor. Te văd mai târziu copleșit de greutate și sărăcie, într-o Țară în care pentru Ion Moța nu se găsea pâine. Pentru această sărmană de pâine în România nu era de ajuns numai capul tău mare, îți mai trebuia și o inimă de trădător. Te văd muncind cu disperare. Te văd obținând succese strălucitoare la exumene, în presă, la bară, la catedră. Te văd tărit în închisoare. Umilit și plin de amărăciune. Îți văd umerii încovoiați și sufletul îndoliat de atâtea atacuri miselești. Te văd tremurând și plângând pentru mine. Te văd plecând la moarte. Să faci acestui Neam dovada supremă. Să ne eliberezi pe noi prin moartea ta. Să ne deschizi cu pieptul tău sfîrtecat, cu piciorarele tale rupte, drumul biruinței unei generații.

Și uită-te acum la noi, dragă Moța. Tu stau aruncat ca un câine aici... pe aceste scânduri. Mă dor oasele și îmi tremură genunchii de frig. Ai morți toți, toată floarea acestei Românii, zace culcată cine știe prin ce temnițe. Domne, mă rog în noaptea aceasta de înviere, primește-mi jertfa. Ia-mi viața. Căci ție, o Țară! nu-ți trebuiească puterile noastre. Tu vrei moartea noastră.

O zi trecut de 12. Poate și de 1. N'am mai auzit clopotele sunând învierea. Aprind lumânarea și zic: "Cristos a înviat!" Lumea prin sate și orașe se întoarce acasă cu lumânările aprinse. Ai noștri toți, familiile noastre, plâng în noaptea aceasta.

Am desfiăcut o cutie de sardale și am mâncat una din ele. De Luni seara n'am mai mâncat nimic. Am bătut o jumătate cană de apă. Ghemuit deasupra rogojinei, adorm...

Corneliu Zelea Codreanu

F L O R I I

Era o vreme dulce, cu aburi pe zăvoaie
și dangăte de clopot în turlele de fer;
Cântau în prag ccoșii, prevestitori a ploaie,
Cu găturile ntinse spre apele din cer

Pe măgurile negre cu poalele jilave
Mijea un fir de sate răznite de la drum..
Eșiau pe brânci din iarnă cătunele buhave
Și își scoteau la soare căciulele de fum.

Departe, pe pârloage, băjenărilor uitate,
Un pîlc de capre albe ingenușia umil;
Suind spre grinduri, căduri de vite îngândurate
Pășiau, ascultătoare de-un câine și-un copil.

O pașnică tristețe punea fără de știre
în orice coș de piepturi un suflet ne'ncăput;
Lumina sta pe uliți, răseda prin cimitire,
Dar se sîia să intre în casele de lut!

Pe Domnul primăverii îl aștepta pământul..
Ieșu venea cu iarbă.. și sălciile n'au vad
Cu bumbi de muguri proaspeți își încheiau vestmântul
Și'n cale ploconite, I-l așterneau plocad.

V. Voiculescu

PÂNĂ LA URMA, EMIGRANT (Povești contemporane..)

III. Eram la mai puțin de o sută de metri de graniță, când din dosul unei stânci auzim un fluierat. Un grănicer sârb ne făcea semn să ne apropiem de el. Dacă fugeam, riscam să fim împușcați. Ne-am apropiat de el cu gând să-l dezarmăm, dar ne-am temut că s'ar putea afla și alții prin prejur.

Am fost duși la UDBA din Sejana. După 8 zile ne-au trimis la Lubliana, apoi la UDBA din Belgrad, unde am stat într-o celulă încălzită - și pe deasupra ascultând repetițiile făcute de muzica armatei la două etaje deasupra noastră. Orchestra repeta zilnic în special din concertele pentru pian ale lui Mozart. Mă întrebam: cine va fi avut ideea atât de paradoxală să pună la dispoziție pentru repetiții simfonice tocmai sala unei închisori unde "condamnații" stăteau cu anii fără să fie judecați? Un tânăr sârb din celula noastră spunea că e acolo de șase luni fără să știe de ce. Mai erau acolo câțiva foști miniștri ai vechii clase conducătoare.

Am fost trimiși înapoi la Arangelovăț și ținută închisă 33 de zile drept pedeapsă pentru încercarea de fugă. Ar trebui să repet aceleași lucruri ca foamă, irig, mizerie. Eram scos mereu la raport și întrebam dacă vreau să studiez în Iugoslavia, statul oferindu-mi întreținere gratuită. Mi se spunea că zadarnic caut să ajung în Franța, că acolo nu mă așteaptă decât mizerie. - La 16 Februarie ne-au pus în libertate. Eram ca de la început, căci la Sejana ni se luase tot ce aveam, inclusiv scrisori și bani.

Am scris CAROMAN-ului în Franța să facă ceva ca să putem pleca. La ambasadele din Belgrad am întâmpinat numai refuzuri amabile, sau amânări. Singur Consulatul Francez făcea tot ce-i sta în putință pentru a scoate pe români din Iugoslavia. Lucrurile mergeau însă greu, căci autoritățile acordau anevoie viza de ieșire.

După mai multe cereri la Ministerul de Interne, în Aprilie am primit, dintre toate actele cu care trecusem granița, doar buletinul de identitate. Scrisesem până și mareșalului Tito ca să ordone restituirea actelor confiscate la Cladova. Păstrez răspunsul, uimitor, pe care l-am primit: se afirmă în el că actele cu care trecusem îmi fuseseră înapoiate, că cercetările au dovedit că nu mai avusesem altele la venirea în Iugoslavia.

Pregăteam în amănunt a doua fugă când, fără veste, primim ordin să ne prezentăm în orașul Svetozareva, pe vechiul nume Iogedin, unde se formase un centru de români. Am ajuns acolo însoțiți de nelipsitul milițian, dar nu mai aveam mâinile în lanțuri. Amânând din zi în zi începutul lucrului, am încercat cu același C.V., la 8 Mai, a doua fugă. Din oraș am plecat seara la 8 și am mers până la Craguevăț, 42 km, unde am ajuns la 3 dimineața. Nu voi uita niciodată drumul din noaptea aceea, cu aerul îmbălsămat de miresele florilor, cu cântecul fermecător al zecilor de privighetori în luncile și grădinile de pomi din lungul șoselei. Dimineața la 6 am plecat cu un autobuz la Belgrad. Acolo am copiat după o hartă itinerarul de parcurs. Aveam și o busolă. Seara am luat acceleratul de Lubliana, unde am ajuns a doua zi, dimineața. Îmbrăcați ca niște muncitori atunci ieșiți dela lucru, nu băteam cu nimic la ochi.

De data asta nu am mai fugit spre Trieste, ci am pornit spre Tolmini, pentru a trece direct în Italia. Drumul l-am făcut foarte greu, din cauza ploilor neîncetate și a lipsei de hrană. După cinci zile am reușit să trecem granița, într-o Duminică pela prânz. Când am întâlnit un țăran care ne-a confirmat că suntem în Italia, bucuria noastră a fost neînchipuit de mare. Scăpasem însăfârșit cu totul de regimurile comuniste și ne găseam în Italia, țară liberă. După acel nenorocit 23 August care ne-a adus ocupația rusească era pentru prima oară că vedeam pământ liberi. Am fost duși la Cividale, un oraș din apropierea frontierei, apoi la Udine, unde ni s'au luat interogatorii mai amănunțite. După trei zile de închisoare, m'au trimis la Frossinone, apoi la Fraschette, un câmp de concentrare pentru refugiați străini; tovarășul meu de drum, C.V., a trebuit să rămână la Udine aproape o lună, deoarece era socotit dezertor din armata română.

La Fraschette, un adevărat lagăr de concentrare, am sosit în ziua de 28 Mai 1951, la 15 zile după intrarea mea în Italia. Nu știam nimic despre românii aflați în exil, nu citisem până atunci nicio publicație românească de peste hotare. Eram departe de a bănuși că atât de desbinare există între refugiați. Aci am început să aflu câte ceva despre comitetele și viața zărilor din străinătate. Așa am auzit de existența unui fond românesc, scos din țară încă de pe vremea lui Antonescu și care astăzi s'ar găsi manipulat de un număr restrâns de persoane ce nici nu vor măcar să dea socoteală de cheltuielile făcute. Din publicațiile primite încep apoi să deslușesc dihonja dintre români, la câtă lipsă de sinceritate recurg unii și

alții pentru a-și apăra situații și poziții ce le vor transplanta în România de mâine. Văd două grupări de tineri național țărăniști certându-se pentru întâietate și condamnându-se reciproc în termeni.. nu așa parlamentari. Aud de situația ridiculă în care a fost pus unul din experții diplomației noastre, în fața unui judecător american. Citesc publicații în care rivalii ajung aproape la injură și văd că ceea ce se cheama odinioară "Garda de Fier" a ajuns astăzi să se transforme în gardă de simiști și gărzi de mexicani. Un talmeș-balmeș neînchipuit. Oameni, în cari bănuial seriozitate, îi vezi acum întrecându-se în fuga după situații viitoare și bunuri actuale. Ai impresia că mai toți românii din exil vor ajunge, la desrobirea bieteii țări, șefi de partide, miniștri, diplomați. Mă destăia și bunul simț au ajuns să fie socotite lucruri de rușine. Dacă ar fi vorba de alți oameni, diversitatea de păreri poate am socoti-o constructivă; însă fiindcă pe acești oameni, cari sunt români din păcate, îi cunoaștem cam ce pot, suntem în drept să ne îndoim că vor fi de folos țării eliberate. Nu formulez aici nicio părere politică și nu pactizez cu nimănui; am vrut numai să arăt dezolarea și desgustul care m'au cuprins la auzul atâtor și atâtor lucruri inadmisibile, pe care, dacă țara le-ar ști, și-ar detesta solii de peste hotare.

În câmpul realităților imediate, a fost și mai greu. Ne adunaserăm la Fraschette circa 20 de români scăpați din raiul lui Tito. Desbrăcați și amărâți, am crezut c'o fi existând în Italia un comitet românesc care să se intereseze și de noi. Așteptarea nu a fost zadarnică, căci am primit într'un din zile câte 500 de lire. Acest așa zis ajutor n'a făcut decât să pricinuiască și mai multă bătaie de cap, că nu știam cum să-l împărțim. Cum însă Dumnezeu nu lasă pe cel căzută în nenorocire, iată că spre bucuria noastră sosește într'un zi însuș președintele comitetului român din Roma. Mare ne-a fost bucuria când am văzut desaga părintelui, zicându-ne că de-acum nu vom mai umbra cu picioarele goale și nu vom mai privi cu nostalgie la fumul ieșit din țigara altuia. Sacul cu daruri, odată golit, ne-a pus în fața unor sdrențe, pe care ne întrebam de ce se va fi obosit sfinția sa să le mai care până la nenorociții din Fraschette, cari puteau găsi asemenea lucruri în însăși gropile cu gunoale ale lagărului.

Speranțele cu care venisem în lumea liberă s'au spulberat odată cu sosirea lui I.R.O., care lua oamenii pentru munci peste oceane. Pus în alternativă de a rămâne în lagăr, sau a emigra, am ajuns la concluzia că emigrarea este singura salvare, căci altfel bieții românași ar trebui să aștearne și ei de cheltuelile "fondului", ne mai rămânând celor mai săraci ca ei cu ce să-și ducă zilele. Mai sunt câteva zile și voi pleca peste ocean în America de Nord. Nu știu ce voi găsi acolo, dar impresia cu care mă despart de Europa va rămâne aceasta: că am fost una din miile de victime moarte să vină spre libertate pentruca, odată ajuns aici, să fii transformat într'o marfă pusă la dispoziția cumpărătorilor de peste oceane. Mi se spunea că aici este adevărata libertate, și am dat peste târgul de sclavi din Bagnoli, unde bieții oameni, sătui de ani de lagăre și închisori, se vând cu bucurie. Ți-ai primejduit viața de mai multe ori pentru a ajunge aici, adus de către o propagandă mincinoasă. Ți-ai lăsat țara și tot ce-ai avut scump în ea pentru a veni la Bagnoli să ți se numere dinții și să te pocnească cu un ciocan peste genunchi oameni cari au citit în gazete despre iadul comunist, dar de a căror aprobare depinde dacă poți, sau nu, să treci examenul medical necesar unui sclav din secolul douăzeci!

Cezar Teodorescu

VLAD PLUGARUL

Sunt un plugar, mă cheamă Vlad Niocară;
Am fața aspră și tăiată'n lemn,
De satul meu mă leagă strâns o sfoară
De țarină, și sapa mea de lemn.

Bu nu cunosc sub cer decât pământul
Mai negru ca o pâine de seară.
Dă-mi, Doamne, să-mi călească legământul,
Un plug, doi boi și brațul care ăra.

Ion Pillat

Suntem pururi jucăria orgoliului nostru sau geniului nostru, dacă
nu primim prealabil un principiu mai înalt decât noi.

- SFÂNTUL PĂRINTE a emis, la 27 Martie, Scrisoarea Apostolică VERITATEM FACIENTES către episcopatul, clerul și credincioșii din România. Evocând vremile martirilor din Durostorum, Axiopolis și Tomis, cum și figura Sf. Niceta din Remesiana, aseamănă situația actuală a Bisericii Române cu a Bisericii din vremea persecuțiilor. Cu dorința de "a săruta lanțurile celor ce, închiși pe nedrept, mai mult decât pentru propria lor suferință și libertate pierdută plâng și se mănăscă pentru lovirea Religiei, pentru ruina sacrelor instituții, pentru primejduita mântuire veșnică a popoarelor lor". Sfântul Părinte aduce calde cuvinte de îndemn și încurajare.

- Din inițiativa prof. A.G. JUILLAND, care a găsit toată înțelegerea la editura CARTEA PRIBEGIEI a d-lui Gr. MANOILESCU, va începe în curând să apară la PARIS un periodic de lingvistică, filologie și istorie literară românească, intitulat CAHIERS SEXTIL PUȘCARIU, la care sunt chemați să pună umărul toți specialiștii în materie. Cum nu mai există astăzi nicio revistă de studii românești, accesibilă savanților străini și care să se ocupe cu precădere de limba noastră, importanța inițiativei, plecată dela un străin, este inutil s'o subliniem noi. Îi rugăm pe cititorii noștri - în special pe profesorii și lectorii de română - să se pună în contact cu d. A.G. Juilland, Docteur ès Lettres, 47, rue d'Assas, Paris 6-e.

- În ziua de 13 Martie a aterizat la BELGRAD, venind dela BRAȘOV, un avion cu 6 Români, toți din Rgt. 17 de aviație: D-tru Ghina, fost comisar politic al regimentului; locot. Vasile Pițurcă; Ion Bucur, medic militar - plus 3 oameni din echipaj. Ei au declarat că au fost constrânși să-și părăsească Țara și familiile de dorul libertății. Că "socialismul" din România e doar un pretext pentru a căra toată averea Țării în Rusia. "Consilieri" sovietici se găsesc pe de rând: în fabrici, laboratoare, institute, armată, viață culturală; fără avizul lor nu se poate mișca nimic. Reforma monetară s'a făcut pentru a înfrunta grava inflație; urmările ei cele mai rele le suportă muncitorii. Petrolul este unul din produsele cele mai sângeros exploatare de ruși; populația nu primește decât 2 litri, pe lună, de familie, cantitate cu totul insuficientă, mai ales la țară, unde nu e nici electricitate.

- ASOCIAȚIA ROMÂNILOR DIN SUDUL GERMANIEI a comemorat, la 1 Martie, 100 de ani dela nașterea lui Caragiale. Erau de față: Dr. SCHUSTER, BRĂILEANU, fostul consul BĂRSAN, Traian BOERU, d-ra MAL-MANU, Virgil POPA, LEONTE, Eugen BĂRSAN, Dr. APOSTOLESU, etc. D-l Dr. C. SASU, președintele Asociației, a făcut o paralelă între timpurile și tipurile lui Caragiale și cele actuale. A vorbit apoi prof. MATEICA, care a și citit, împreună cu av. ȚĂLNARIU, din operele marelui sărbătorit. În încheiere, s'a jucat "Conu Leonida față cu reacțiunea", având ca interpreti pe prof. Mateica și d-le CALOGERA și POP.

- Asociația Sașilor din România a organizat la MÜNCHEN, la 14 Martie, o "seară camaraderescă", la care au participat și Români: Dr. Sasu, prof. Carsteanu, Ing. Boeru, d-l Gladin, avocații Virgil Popa, Eugen Bărsan, Țălnariu, etc. D-l Dr. SCHUSTER, președintele Asociației, a pledat necesitatea unei mai strânse apropieri între refugiații sași și români, accentuând loialitatea de totdeauna a poporului nostru față de minoritatea germană. D-l Dr. BRUCKNER a evocat figura lui Caragiale, din ale cărui opere au citit apoi profesorul MATEICA și d-l LAHNER.

- Răspunzând unei scrisori a d-lor Christian KALMBACH și Peter LUDWIG, d-l General RADESCU spune: "...cred că o alăturare a tuturor cetățenilor români de origine germană - bine înțeles, dacă doresc să se înapoieze în România - de toți acei care luptă pentru eliberarea Țării, n'ar fi decât de folos. Gestul ar fi apreciat cum se cuvine, atunci când va fi să se ia hotărâri asupra reglementării situației foștilor cetățeni români de origine germană."

- ACHESON a trimis Legăției Române din WASHINGTON copii după 89 documente probând că guvernul dela București a călcat tratatul de pace - mai ales în câmpul libertății presei și cuvântului. Copii similare au fost înaintate și la O.N.U. Secretarul de Stat american a sfidat guvernul român să dovedească falsitatea acestor acuzații.

- Consiliul municipal din BUCUREȘTI a aprobat propunerea consilierilor săi evrei ca strada "Colonel Ureche" să se numească de-acum "Goldfaden", în pomenirea fondatorului teatrului ebraic. Aniversarea a 75 ani dela această fondare va fi sărbătorită în toată țara - scrie presa "română".

- Președintele Uniunii Sindicatelor întreprinderilor de Poligrafie din BUCUR, Ion Pițigoi, a trimis Primului Ministru al Greciei o telegramă de protest contra condamnării spionilor comuniști greci. Citind telegrama tovarășului Pițigoi, d-l PLASTIRAS, ni se spune, ar fi bătut-o pe maneacă..

CALENDAR NAȚIONAL

Aprilie(1911): Un grup de excursioniști români, sub conducerea profesorilor Istrati și Murgoci, vizitează satele românești din Macedonia.
- Aromânii protestează la Sublima Poartă contra refuzului Patriarhiei din Constantinopol de a le acorda drepturi religioase.

1 Aprilie(1241), ziua de Paști: Tătarii cuceresc Rodna

3 Aprilie(1596): Moartea lui Sinan Pașa. Avea 84 de ani.

5 Aprilie(1866): Conflict, la Iași, între separatiștii moldoveni și armată.

6 Aprilie(304): Episcopul Irineu din Sirmium(Mitrovița de astăzi, în Iugoslavia), e aruncat de pe podul Savei.

8 Aprilie(1821): Apare, la București, "Curierul Românesc" al lui Eliade.

9 Aprilie(304): Martiriul Sfântului Dumitru, la Sirmium.

11 Aprilie(1241): Tătarii intră în Sibiu.

12 Aprilie(1204): Cruciataii cuprind Constantinopolul.

12 Aprilie(1457): Ștefan învinge pe Petru Aron la Doljești. La 14 Aprilie, "în ziua de Joimari", îl învinge iarăși, la Orbic.

15 Aprilie(1641): Mitropolitul Varlaam înființează prima școală de muzică bisericească în casa cumpărată de Vasile Lupu în Ulița Ciubotărească, lângă eleuștul Bahluiului.

17 Aprilie(1932): Alegerile dela Tutova, unde guvernul Iorga-Argetoianu, fiind să nu se lase mai prejos decât partidele "istorice" în aplicarea integrală a "democrației", ordonă ca legionarii să fie scoși "în sicrie" din județ. La Băcani, legionarii din echipa lui Popescu Lascăr fură bătuți la sânge și târâți leșinați prin zăpadă 2 km până la postul de jandarmi; echipa lui Nicolae Totu fu atacată cu gaze și silită să evacueze orașul; echipa lui Ghiță Costea trebui să treacă Bârladul prin apă până la gât ca să se poată prezenta la secția de votare, drumurile fiind păzite de jandarmi. Dar cu toată sălbăticia teroarei, cu toată furibunda campanie a presei... democratice, cu toată arbitrară dizolvare a Gărzii de Fier, aceasta pășinu cel mai mare număr de voturi, 5.600, învingând coaliția politicienilor. A fost una din mișcătoarele încercări ale oropsitei populații băștinase de a se scutura de mixtura exploatatoare.

17 Aprilie(1938): Arestarea arbitrară a fruntașilor legionari.

23 Aprilie(1872): Nașterea lui Nuși Tulliu, cel mai de seamă poet liric al aromânilor, la Avela.

23 Aprilie(1587): Sfințirea Catedralei Mitropoliei din Iași.

23 Aprilie(1910): Se înființează Partidul Naționalist Democrat, sub șefia profesorilor Nicolae Iorga și A.C. Cuza.

27 Aprilie/7 Mai(1634): Vasile Lupu ajunge Domn al Moldovei.

Petre Vălimăreanu

VIZITE SIMBANDICOASA. A trecut pe la Roma, în volaj electoral și de plăcere (fonduri sunt: lipsesc numai pentru refugiații bolnavi), d-l VIȘCIANU. Ducându-și de capăstru reprezentantul din Italia, d-sa a descins la "Excelsior", cum ar fi vrut, și cum se cădea unui nas subțire de fost ministru sub ruși, ci la un hotel de mână a doua, nici prea-prea, nici foarte-foarte (ca să nu aibă arțagoși dela "Vatra" alt motiv de ceartă și scandal). Indată ce s'a arlat de importanta vizită, băncile au tras obloanele..

Curioși să vadă la chip un mare capitular, vreo 20 de Români (numeroși preoți, câteva cucoane drăguțe, resturile diplomației regale române de război și vreo trei legionari) s'au prezentat, binevoitori, la hotel "Minerva". Nu arăta rău, părea bine nutrit și odihnit, iar caracteristicul miros da paie al refugiatului trecut prin lagăre lipseă cu totul. Padrat și radios, briliant în societate, era imaginea leită a țării care suferă în lanțuri.

După ce invitații s'au întremat cu ceva microscopice dulciuri și "a-fanciata" economice - cum se știe, în RFR e în curs o mare campanie de economii - a vorbit Mons. TAUTU. Cu accentul și frumoasa sa rostire sătmărească, sf. sa a pomenit în un moment dat de "jirul" pe care Suveranul l-ar fi dat a-lui Vișcianu; retofeul aspect al interesatului venea să confirme..

A răspuns "Președintele", cu un discurs că om dăștept, care a terminat cureșteană a vorbirii: cei 20 de Români, chinuți de dor dă țară, s'au simțit câteva minute pă Grivița și au mulțumit rău Dumnezeu dă providențială vizită. Au fost și momente de veselie, când d-l V. a spus că nu Kami-la Paris se lucrează serios.. Vizita d-lui V. la Roma e un nou și urias pas spre liberarea țării în

II. DE VORBA CU PROF. I. SÂN-GEORGHIU

Ne făceam favorita plimbare prin pădurea dintre Uedem-Marienbaum, reședința Reichswald de odinioară, pârjolit acum de focul războiului ce abia se stinsese, dar a cărui cenușă era încă foarte fierbinte. Venise vorba, ca întotdeauna, de situația politică, și mai ales de oamenii politici ai României. - Ce credeți Dv. despre Iorga, domnule profesor? întreb eu.

- Ce să cred mă!... era un nebun și un încrezut!... Prea inteligent nu era. În schimb citise mult și avea școala cititului. Eu am fost secretarul lui multă vreme și pot să spun că-l cunosc bine. Ce-am văzut la el atunci am constatat mai târziu la mareșalul Antonescu. Erau croiți amândoi după același calapod. Cu Iorga eram aproape în fiecare zi, încăt prietenii de carenea mă tot iscodeau să le spun dacă profesorul doarme cu barba sub plapomă sau peste plapomă. La început am rîs de această glumă, dar mai târziu nu aveam odihnă nopți întregi, obsedat de acest gând, până când am fericită ocazie să văd și acest lucru.

Eram amândoi în propagandă electorală la Fotoșani, județul nostru de băștină, și, gîzduind la un învățător, ne-a dat omul la amândoi o singură cameră. Venind vremea culcării, numai ce văd pe Iorga că se desbracă și ia pe el o cămașă de noapte cusută cu arniciu și lungă până la călcăie. Dar cum era înalt, cămașa-i cădea ca o cortină până la picioare, iar barba-i stufoasă, proiectată pe fondul alb al cămeșii, îmi făcea impresia că am în față pe Sfântul Vasile cel Mare. Mă desbracă și eu, scot din geamantan pijamaa pe care o arunc repede pe mine, dispărînd cât mai repede sub pătură. Când m'a văzut în această uniformă cu brandenburguri și epoleți, l-a poridit răsul:

- Bine măi Sîn Georghiule! ce dracu-i așa pe tine? parcă ești un saltimbanc dela circ!.. ori asta la voi se chiamă civilizație apuseană?..

Am tăcut chitic și am înghițit în sec, înfășurându-mă cât mai strîns în pătură. Se culcă și el.. stinsse lumina.. dar la lumina focului din sobă tot putui observa că Iorga doarme cu barba sub plapomă, - veste care a umplut cafeneaua imediat ce am sosit în București.

Credea că nu există în țara românească un altul mai capabil ca el. Avea el impresia asta, încît într-o zi mi-a spus: Bine, măi Sîn Georghiule, ce mi-a dat mie această țară, pentru care eu mi-am sacrificat munca întreaga mea viață?.. Fost-am eu rector?.. n'am fost! Fost-am eu ministru?.. n'am fost! Fost-am eu prim-ministru?.. n'am fost! Fost-am eu președinte al Academiei Române?.. n'am fost!.. n'am fost nimic, dragă S. Georghiule!.. Așa mi se plîngea, măi, atunci, și am avut ocazia să-l văd nu după multă vreme urcat pe scaunele tuturor acestor instituții la care răvnea; numai la președinția Academiei Române n'a putut ajunge. Și n'a putut ajunge pentru că aici e lucru cu tăle. Poți să fii rupt din soare, dacă însă academicienii nu te vor, te sbați în zădar. Așa s'a întâmplat cu Iorga! Deși îndeplinea cu prisosință toate condițiile ce se cer unui candidat la ocuparea acestei înalte funcțiuni, își ridicase însă academicienii în cap și aceștia nici nu voiau să audă de numele lui.

Din cauza acestei vanități a venit în conflict cu tineretul! Că să știi tu dela mine, dragul meu; tineretul te înalță pe culmi nebănuite, așa cum l-a înălțat pe el începînd cu perioada anului 1907, și tot tineretul te doborîră, atunci când te ridici împotriva năzuințelor lui. Cu tineretul nu te poți juca. E o sabie cu două tăișuri: ori te ia în brațe și te spală de toate păcatele, ori te aruncă de nu te mai scoli!

Bu am vrut să scriu un articol pe chestia aceasta în revista mea, dar am pîndit după aceea că nu se face! am fost secretarul lui, oarecum prieten al familiei, mai ales că vroia să mă căsătorească cu Magdalena, una din fiicele sale!

- Și V'ar ri dat cu zestre vile și Universitatea dela Vîleni, maestre!

- Zestre, măi?.. Iorga nu era bogat!.. "Zestrea fiicelor mele sunt spuma el ori de câte ori venea vorba de așa ceva.

dar cu cealaltă lume politică cum se împacă, domnule profesor?

- Nu agreea pe nimeni! ura pe toți!.. Era antisemit și totodată antic-

și antiarist. Antisemitismul lui se manifesta prin expresii gro-

pe care le puteai citi și voi oricînd în "Neamul Românesc". Nu avea

clasi și nu credea în nimic!

- Voi odată să iacă un pact electoral cu Arghețoianu, și cum eu eram

secretar al acestuia, m'a însărcinat pe mine să mijloceșc această apropi-

etate mea!.. mă și vedeam cheia noului partid și fac-totum în even-

nera, pe care bătrânul o primește cu destul interes. Cu bucurie, chiar! Conform instrucțiunilor primite, îl invit la Văleni, unde cu ocazia deschiderii cursurilor universității populare, prezentat de Iorga cu destul fast, corileul dela Breasta trebuia să țină o conferință.

În ajunul zilei cu evenimentul istoric, Argetoianu vine la Văleni. Iorga îl iese înainte și-l ia în primire chiar dela poartă. Eu mă țineam retras.

- Bine ați venit, domnule Argetoianu!.. Conu Costică strânge vântos mână sfinxului dela Văleni, iar cu mâna rămasă liberă caută să se deschela la pantalonii.

- Apoi să fie într'un ceas bun, Professore!.. (și trage pe Iorga după el spre un strat de flori ce se afla în față, căutând omul să-și îndeplinească anumite nevoi).

- Domnule Argetoianu! ce faci domnule?.. dar nu pe florile Catincăi, păcatele mele!

- Ținându-l încontinuu de mână, îl târăște mai departe spre un măr ce se afla în mijlocul grădiniții.

- Pentru numele lui Dumnezeu! nu cumva vrei să-mi spurci fructele?
- Dar unde vrei să mă duc domnule? sări ars bătrânul, care ne mai putându-se reține, își dădu drumul peste un buchet de acrișe.. dar tot cu Iorga de mână! Sfinxul turba! se făcuse vânt, barba i se stărlise a vrajbă.

Întrevederea fu de scurtă durată. După plecarea invitatului, profesorul mă chemă la dânsul în birou; în fața lui avea un vraf de hârtii răvășite ca și firele de păr ce-i brăzdau încălțit cheia.

- Să plece porcul imediat! ai înțeles?.. să nu-l mai apuce ziua pe aceste meleaguri!

Vro! să spun ceva, iar nu-mi dădu răgaz: Pleci imediat!.. faci ce știi și-l expediezi!.. tu l-ai adus, tot tu să-l duci!..

Eram disperat! toată cariera mea politică se dusese dracului! Mă duc la hotelul unde locuia Argetoianu. Pe drum mă tot gândesc cum s'o dau s'o scot la capăt. Îmi zic: Iorga este un nebun! Astălalt e inteligența încarnată. Dacă-i spun tot cum s'a întâmplat, atunci desigur că numai el e în stare să dregă busuicoul. Ajung la el și-l găsesc stând la taifas cu vreo câțiva prieteni politici. Vizita mea precipitată îl face să bânuiască ceva: - Da ce s'a întâmplat măi Sfinte Gheorghe?

- Ce s'a întâmplat Coane Costică? iată ce-i!.. Și-l pun în curent cu cele întâmplate. Bine înțeles, numai între patru ochi.

- E nebun mă? se leagă el de-o spurcăciune de unchiș? strică el bună-tate de pact electoral pentru o.. Păi bine măi Sfinte Gheorghe, eu sunt bolnav măi, sufar de prostată și trebuie să ies afară la fiecare cinci minute!.. Așa zăpăcit nu mi-a fost dat încă să văd!.. Ce-i de făcut?..

- Coane Costică! am o idee!.. sări eu după câteva momente. Iorga n'a re banii și cum alungă cu gura căscată după ceva fonduri, cred c'ar fi foarte nimerit să subscrieți și domnia voastră cu ceva pentru cantina universității populare, mai ales că mâine se deschid cursurile.

- Păi cât să dau mă?

- Dați și d-voastră vreo 20.000 lei.

- Crezi că-i mulțumit?

- Încă cum!..

Cu 20.000 lei în buzunar, mă duc gloriu la Iorga. Era în birou. De la ușă m'a și luat în primire: - Ei, a plecat bestia?

- Domnule Profesor!.. lăsați!..

- Ce să las domnule? Să piară porcul de aici!

- Domnule Profesor, nu mai luați lucrurile așa, că Argetoianu poate să și moară până mâine!.. îl distrugă prostată!.. Și începui să-i înșir la fel de fel de baliverne, adevărate și neadevărate.. La urmă veni cu bomba: Ca să vedeți ce suflet are!.. ne-a dat și două zeci de mii de lei pentru cantină!.. (și-i aruncă banii pe masă).

Când i-a văzut că schimbă cu prin farmec. Parcă era Harpagon când își regăsește caseta. Ochii îi strălucneau..

- Ia te uită domnule, ce suflet nobil are săracul!.. ce inimă de aur!.. te duci imediat și-i spui să se pregătească pentru mâine!

Căstigasem partida! A doua zi, prezentat de Iorga, Conu Costică deschide cursurile dela Văleni, printr-o conferință bătrânească plină de tâlc și de înțelepciune..

F. N. Noua Zelandă: ...am rămas foarte impresionat de toate cele scrise în cartea pr. Palaghiță, și în același timp revoltat și îndurerat de cele ce s-au petrecut la Kostoak. Mai rău decât politrucii! ... în țară se știe de toate, după cum îmi povestesc cei veniți prin Jugo-Slavia și Grecia. Sper că va veni ziua sfântă când toți își vor da seama de neștină și vor merge din nou pe drumul marelui Codreanu. Îmi sunt și mie cunoscute multe fapte a brigaderilor, dacă vă interesează vă pot reda ceva din ele!.. În România se vor întoarce numai cei ce vor pune mâna pe armă și vor lupta. Printre emigranții de aici cel mai mare procent îl au Grecii din România. La clubul lor de aici din Wellington: locul principal pe peretele din față îl ocupă marele tăcut Stalin. Cât sunt cu noi, plâng România, iar când sunt cu alții ne fac țigani și popor necivilizat și zic că au trăit rău sub toate guvernele. După mine, acești Fanarioti n'au ce mai căuta în Țară.

P.-Suedia: ..N'am încă lucru potrivit, nici locuință omenească; stau nevastă-meu într-o odaie, iar copilul stă în oraș la un cămin și vine acasă numai la două săptămâni. Lucrul e greu și murdar: fac ghiță, car căr-buni, car dela gară toate mărfurile, curăț zăpada.. Mai mult soare cu vânt, ploaie, ceață. E o climă rea. Dacă aveți ceva calendare ortodoxe, trimiteți-mi și mie unul, căci aici nu știu când cade Paștele. ..Ar fi momentul să se dea semnalul pentru unificarea cadrelor Mișcării. Vom ierta pe cei ce au greșit fiind induși în eroare, iar cu cei ce-au provocat desbi-narea în legiune vom fi necruțători! ..Propun e-lui Gh.N.Ghica, care-i se-cotește pe Românii-Macedoneni drept "minoritari", să-și facă analiza globu-lelor românești împreună cu oricare dintre ei..

C.-Germania: ..Vă mulțumesc foarte mult pentru gazetă, căci mi-era dor de vești în stil legionar. Eu am fost în Rostock și în Buchenwald și știu și la Viena ce s'a petrecut, când s'a gradat cu nemiluita toți băștii în-scrși în Legiune după 3 Septembrie, fiindcă erau brigadieri, iar noi deși eram bolnavi deja în Rostock am fost trimiși în armată ca să scape de noi. Din nenorocire, eu am căzut prizonier la Ruși unde m'am îmbolnăvit grav de plămâni și schimbându-mi numele am putut să scap dela ei cu mare greutate. Am trecut în zona americană, unde autoritățile germane m'au inter-nat într'un sanatoriu de T.R.C. fără să mă întrebe că sunt Neamț ori Român; am avut același tratament ca și Nemții - mai mult, azi primesc și pen-sie ca orice Neamț. Am fost operat la amândoi plămânii, fără să mă întrebe cine plătește pentru mine, că sunt un străin, nni de zile cât am stat prin sanatorii. De aceea îi admir.

Cât am fost prin Sanatoriu, și prizonier, m'am gândit, când va veni tim-pul să ne întorcem în Țară și ne va întreba frații și camarazii noștri care sunt în închisori, ce am făcut noi, - ce vom răspunde? că am ținut dis-cursuri la radio, am dat banchete, ne-am plimbat din țară în țară și că ne-am mâncat ca câinii? Altfceva bun nu avem să răspundem, căci și eu am un frate închis din anul 1944: ce voi răspunde când mă va întreba?

Eu vă rog să mă scuzați că nu pot să vă trimit ceva bani căci o duc greu, căci afară de plămâni mai sufăr după operația de inimă și de astăzi, așa că ce capăt dela Nemți e prea puțin, mai ales că o parte din bani o dau pe doctorii..

C.-Australia: ..Legionar n'am fost, căci pe atunci eram prea tânăr; ca simpatizant atunci ca și acum pot spune, după judecata-mi simplă, că Vatra are dreptate când afirmă că toate inițiativele se datoresc generației leg-ionare, pentru care cu drept cuvânt trebuie să ne închinăm în fața acestei armate în frunte cu Arhanghelul din cer. Dar totodată este de datoria Nr. să combatem pe viitor ușurința mexicană de-a scote pistolul și de-a lua sufletul unui semen de-al tău. Păcatul și greșala noastră a fost că ne-am omorât între noi frații și am crupat viperele hidoase ca Ana Pauker, Dej, Luca și toată ceata lor de nemernici care astăzi nu mai cruță pe nimeni în Țara robită de Satana Roșie. Natural, că ei au fost cruțați într-o mă-sură și de Măcelarul tinerimii române, Carol Lupescu de Hohenzollern.

Pe țărâmul Australiei, suntem o mână de români. La început ne bucuram de oarecare înțelegere, înființând chiar o Asociație, ca după câteva săptă-mâni să începem desăgărea; lupta și ura de partid împotriva legionari-lor a fost obiectivul N.1. Avea perfectă dreptate un eminent profesor din Italia care-mi scrisa într-o scrisoare: "Ceeace mă desgustă peste măsură este neînțelegerea din sânul emigrației noastre din toate țările. Peste tot numai hulă, batjocură și ciocoism; au ajuns în fruntea unor grupuri de români elementele cele mai dubioase și fără niciun fel de omenie și ca-cter". Alăturat vă trimit o mică contribuție, o sterlină..

T.-Canada: ..Când porți cu tine mormintele, ar mai fi puține de spus. De câte ori pe drumuri străine și în mijlocul unei lumi care nu cunoaște pi-etatea, nu l-am chemat înăuntrul meu, fără a avea alt răspuns decât o trist-ă tăcere.. "Nu învie morții".. Cât desăpre cei în viață, Dumnezeu să-i lu-mineze, mai ales când își iau răspunderi.. În acest răstimp am și învățat unele lucruri: de pildă, nu lua parte "rușilor și verzilor", cum zice Marc-Aureliu. Astfel, știu mai puțin îndus a face nedreptăți, căci, dintre toate relele, nedreptatea e cea mai greu de suportat. O, dacă am mai crede, dacă am fi în stare și dacă am vrea să respectăm cele spuse de Căpitan: "Nici dușmanului să nu-i faci nedreptate".. Dar, până acolo, e o depărtare astrală. Am putea fi, nu-i vorba, mai îngăduitori cu semenii noștri, chiar când sunt suficiente active care să-i fac antipatici.. mai imposibili la cele ce se petrec, poate că am provoca mai puțin rău.. Poate.. De "dragos-neast" "chei" la îndemână tuturor, ne scapă tuturor..

R.-Germania: ..Copleșiți de greutățile mari ale pribegiei ce trăim și mai mult decât acestea de amărăciunile noastre sufletești provocate de o stare nenorocită care continuă să roadă, zi de zi mai departe, din conținutul capitalului moral al unei lupte, de care ne-am legat cu atâta entuziasm și speranțe însuș sensul vieții noastre, o legătură sufletească cu un bun prieten și camarad înseamnă fără îndoială o imensă mângâiere în timpul marilor dureri pe care le trăim. Altădată ne căutam fericirea pe drumul greu al tributului de suferințe, pe care-l cerea împlinirea unui ideal sfânt. Și nu simțeam nimic din durerea împilărilor pe care trebuia să le înfruntăm, clipă de clipă, pentru că pe deasupra tuturor plutea ca o aureolă atmosfera de dragoste și încredere care stăpânea ca o forță uriașă rândurile și lupta noastră. Iar astăzi, atât de îndepărtați de aceste măreții - în năruire - ce au rămas în sufletele noastre ca un simbol de icoană, ne simțim mulțumiți și oarecum mângâiați când putem întâlni un camarad cu care să putem sta de vorbă dela suflet la suflet în atmosfera de odinioară.

..Voi aici ieșit din cadrul de discuție și înțelegere al acestei probleme în izbucnirea legitimă și firească a unui strigăt de alarmă. Dacă se mai poate salva ceva din capitalul moral, al luptei sfinte care a trezit atâtea speranțe în noi, investit cu jertfe supreme - este o problemă. Imperativul de încercare al acestei datorii trebuie în orice caz împlinit. Rămâne mereu deschisă speranța că în adâncurile sufletești ale fiecărui ziditor, care și-a închinat sufletul și puterile în uriașa încercare de înălțare spirituală a neamului, va izbucni, odată și odată, marea iluminare în stare să ne rupă de ambiții, ură și egoisme și să ne poarte pe drumul de regăsire al dragostei omenești și creștine sub semnul căreia ne-am început și purtat lupta. "Vatra", cu tot ceia ce se poate vorbi despre ea - rău sau bine - oasă fără îndoială în slujba acestei năzuințe. Cu mulți ani în urmă ne-am căruit cu mult entuziasm unei mari chemări de luptă pusă în slujba biruinții virtuților într-o societate care gemea în încetușarea sufocantă a unor obiceiuri și păcate grele și ardea în același timp de setea de dreptate. Azi, ca și atunci și întotdeauna, străduința pentru adevăr, cinste și dreptate înseamnă cea mai nobilă atitudine a vieții. Drumul acesta poate fi foarte greu, dar în același timp cu siguranță suprem de înălțător.

..Aseară am început să învățăm, bostanul într-o întâlnire camaraderască care a durat până târziu la 2,1/2. Discuțiile au fost interesante și pline de constatări reale. Dar lipsite natural de hotărâri.. corespunzătoare. Chiar numai simplul fapt că lumea ajunge până acolo ca să-și pună timid o problemă e un pas înainte..

D.-Franța: ..Nu sunt deloc de acord în perspectiva caleidoscopică a evenimentelor trecute care au dus la prăbușirea României. Vorba lui Caragiale, nu sunt de acord pe ici, pe colea.. și anume în părțile esențiale. Excepție făcând trădarea dela 23 Aug., unde suntem în deplin acord. Totuși apreciez lupta ce o duceți în mobilizarea conștiințelor și organizarea Marelui Lupte, și pentru acest fapt mă alătur bucuros -Tovarăși de drum. La ce bun otrăvirea sufletelor cu amărăciuni trecute și reproșuri.. Spunea Vlahuță: "Ce te uiti cu ochii guleși /La copacii tristi și goi /Și oftezi când pas gândirii /Să mai luncce-nnapoi?.." După umila mea părere trebuie să ne ferim să dăm pas gândirii să mai luncce-napoi, ci încordându-ne dinamicul firii să fim uniți în acțiunea -singura acțiune cu rost- de precipitare a evenimentelor (de ce n'am zice-o fățiș: a războiului? Să mă ierte "Vestitorul"- Sliberare, fără război) și a dezrobirii României. VATRA e unul dintre bunurile, foarte bunele noi românești. Calendarul, versurile, coloanele de zbucium și opinie fac construcție pozitivă și adapă setea de românism..

R.-Germania: ..Nu, domnilor conducători.. demenți sunteți voi toți cari ați uitat să vă cinstiți zdrențele. Nu ați înțeles și nu ați știut niciodată că sunteți pierduți atunci când ați ajuns să vă bateți joc de suferințe. Capitanul Constantin Foghel a bătătorit drumul cu piciorul dela Stalin - spre și până în Germania, luptând cu dușmanul și căzând răpus de nemiloasa boală-Tuberculoza.. de șapte ani nu a trecut nimeni porțile să intre aici, decât o singură dată-un preot. Restul s'au avut trică să nu se lipească microbii pe haine. Acuma iată-l pe Capitanul Foghel cu pieptul găurit și de glonț, așteaptă în fața gropii sau a condamnării.. în toată presa românească din exil se scrie de milioane și de mesele cu sarmale și fripturi ale unor români din America. Ioresc din toată inima tuturor cu inima împietrită și steapă, să le ajute Dumnezeu să trăiască numai o singură lună aici între cei 1500 de deținuți T.R.C., să simtă și ei cum este..

T.-Australia: ..Datorită faptului că situația politică se schimbă din zi în zi și "Gongul" din Europa se apropie, m'am hotărât ca prin Aprilie să mă răscesc, cu mai mulți prieteni, Australia, venind însore Europa..

§ În legătură cu lupta "pentru o lume mai bună", deschisă de Sf. Părinte la 10 Februarie, părintele LOMBARDI, stegarul ei, a declarat ziarului TEMPO din Milano: "Suntem la o cotitură hotărâtoare în istoria Bisericii. Nimic nu va fi schimbat în dogmele sale, în adevărurile revelate de ea predicată, ci se va efectua o profundă revoluție în aspectul exterior, în modul în care va înfrunta ea noile bătălii. Se vor prăbuși vechi împietrituri în unele instituții bisericești și laice. Se va înțelege că unele metode nu mai corespund mentalității de astăzi, că nu mai e permis a lăsa să se confunde legea lui Cristos, drepturile Bisericii, cu unele îndărătnicii, cu criterii personale, cu interesele de castă, cu neautorizate tendințe de monopoli. Iubitorii de trai tihniti trebuie să reflecteze că Biserica n'a trăit niciodată în tihnă. Creștinul de azi trebuie să redevină creștinul din primele epoci ale Bisericii."

§ Programul jubileului de 25 de ani al Parohiei "Sf. Treime" din DETROIT (St. Unite) prevede că "la ora 7.30 p.m. se va începe petrecerea cu dans, care va dura până la miezul nopții. Această petrecere, deoarece suntem în Post, se dă cu dispensă specială primită dela P.S. Episcopul Andrei. La ora 11 p.m. va fi concurs de frumusețe, alegându-se Regina Balului; concursul este patronat de Parohia "Sf. Treime". - Nu se precizează dacă la concurs pot participa și femeile măritate, nici dacă regina balului se alege tot cu dispensă episcopescă; seriozitatea concursului este oricum asigurată de faima competenței în materie a parohului "Sfintei Treimi".

§ Ni se scrie: "În GERMANIA se reprezintă actualmente, cu mare succes, un film despre Vatican. La un moment dat vine o scenă cu preoți români celebrând în Colegiul Român din Roma. Paralel cu scena, merg explicațiile, din care am înțeles că preoții noștri uniți ar sluji încă în limba SLAVĂ! Nu mi-a venit să cred urechilor. După reprezentație, m'am dus în biroul cinematografului și am rugat să mi se arate textul. Textul nu l-am găsit, dar am aflat de unde-l pot procura. Am scris imediat, și astăzi l-am primit. Într-adevăr nu mă înșelasem, căci iată cum sună textual explicațiile care-ari fost date de un preot român: "Sub protecția Papei stă și Colegiul Român. Aici se celebrează serviciul divin în limba slavă veche. În biserica Colegiului, altarul se găsește în dosul unui perete pictat în aur, ca în timpurile Bisericii bizantine".

Dat fiind caracterul universal al Bisericii catolice, îmi închipui că filmul rulează, sau va rula, în toate țările și în toate limbile, și oricine își poate închipui cât deservicio ne face această informație falsă.. Milioanele de spectatori din toată lumea nu se vor mai mira de ce Românii au ajuns acum sub Ruși, din moment ce ei ascultă și astăzi cuvântul lui Dumnezeu, ca și aceștia, în limba slavă, - și aceasta nu numai la ei acasă, ci și la Roma. Mă întreb, cum a fost posibilă o asemenea eroare? Nu se știe la Roma că Românii au introdus limba națională în Biserică încă din secolul XVII? Preoții uniți de acolo, altfel foarte grijulii de soarta religioasă a poporului nostru, n'au știut nimic de turnarea filmului, când ei înșiși au trebuit să filmeze într-o scenă întreagă? Ce se poate întreprinde pentru "îndreptarea" acestei afirmații, care e de natură a induce în eroare opinia publică mondială cu privire la cultura religioasă a poporului român și, nu mai puțin, a Bisericii Unite înșiși?"

Nu știm nici noi ce s'ar putea întreprinde. Să sperăm însă că, pe viitor, zelul va fi mai echitabil distribuit..

§ Calendarul CREDINȚA (St. Unite), ne informează (p. 36) că oștile române au găsit prin Crimeea și Caucaz, cu ocazia războiului trecut, "sate cu Moldoveni din Basarabia și Transnistria, așezați de peste un veac în acele părți și s'au mânat auzind femeile și copiii grăind românește, fără să aibă vreo școală, și nici preot care să le deie povești sau să le facă slujbe în graiu românesc". Și lucrul era într-adevăr de minune, când ne gândim că, în alte părți, românii și-au uitat limba dela prima generație, măcar că au avut preoți destul de arătoși, - ba chiar și poftitori de vâldicie..

- Același calendar arată că biserica TREI IERARHI din IAȘI "a fost zidită de către Voevodul Vasile Lupu în anul 1693 și aici s'a ținut renumitul Sinod dela Iași, în 1642".. (De fapt voevodul ținuse să zidească biserica încă fiind el în viață, cu vreo 50 de ani mai înainte, - dar se vede c'a neglijat să comunice la timp, celor dela "Credința", splendida realizare..

§ B.I.R.E. din 15 Martie (p. 1) ne asigură că "extremismul de dreapta, sub orice formă ar încerca să reînvie, este definitiv condamnat de democrațiile apusene". Și cel de stânga?..

§ AMERICA, 26 Febr., s.1: "Grănicarii sunt un soi de oameni dintre cei mai periculoși. Ei nu văd nimic important în lume afară de ei înșiși și cel ros de el suferă amarnic de complexul de inferioritate și de aceea ca-
uți să atragă atenția celor din jurul lui, să se ridice cât mai sus, fie
- După judiciousul articol al lui Doru CORDUN, care, într'un număr mai

vechi, imploră pe refugiați să nu se mai dea ceea ce nu sunt, AMERICA din
21 febr., p.3, ne informează că la serbările de 10 Mai din Detroit vor da
concursul, între alții, inginerul Micuța și arhitectul George Rusu. Celor
doi compatrioți, omagiile noastre (nu pentru serbare, care încă nu știm cum
zice; studenți fără perspective prea trandafirii, - când au plecat din Roma,
mai anul trecut, erau cu siguranță departe de a bănuși uimitorile posibi-
lități de pe Noul Continent...)

- Frații noștri din Țară - scriu confrății dela AMERICA (5 febr., p.2) -
"să fie siguri că după ce vor scăpa de nenorocirea în care se află astăzi
nu vor da de alta în genul celeia pe care au îndurat-o înainte de venirea
comuniștilor. Noțiunea de democrație începe astăzi să fie din ce în ce mai
răspândită"... Noțiunea "există de fapt și la noi, dar" practica "te omoră..."

§ TRIFUNA dela Detroit (III, 1, p.6), redă un discurs al P.S. Andrei; ținut,
după o masă bogată "cu tot felul de bunătăți, pe lângă curcan", la South-
bridge. "Creștinismul - zice P.S. Sa - este baza fundamentală a civilizației
și a progresului". Și baza de temelie a fundamentului care ar fi?

§ CENTRE ROMANE IN DE RECHERCHES redă, la p.49/103, o conferință a d-lui
Leontin COMSTANTINESCU, în care se vorbește de "problema minorităților gre-
cești, bulgărești și sârbești din Macedonia"; pe Aromânii de acolo îi con-
sideră, se vede, majoritari...

§ B.I.R.E., adică Buletinul de informație pentru Românii din exil, conșus
de românul de viață veche Teodosiadis, scoate la relief că "cu ocazia zilei
onomastice a M.S. Regelui Mihai, comitetul de conducere al Asociației gre-
cilor din România, a trimis M.Sale o lungă telegramă, în care exprimă devo-
tamentul tuturor grecilor din România către Tron și Țară și credința lor
de eliberare a României, pentru care vor depune toate eforturile lor".

Mic de zis. Dar are și mai bine dacă, în același timp, ar fi trimis o tel-
egramă și Regelui Paul, pentru a se pune capăt teroarei pe care o îndură
frații noștri români din Grecia. Aici, "eforturile" lor ar putea fi mai efi-
cace. Altfel, totul ar mirosi a șmecherie!

§ ISTORIA LITERATURII ROMANE, Editura de Stat, p.1, București 1950: Grigo-
re Alexandrescu salută "umbra veche" dela Cozia, "îi laudă rana și lupta, îi
recunoaște măreția lăptei, dar nu se simte sdrobit înfruntând comparația
cu trecutul. El are sentimentul progresului..." (p.56)

- Același, p.64: "în rândurile din "Epironii", dedicate lui Ion Eliade
Rădulescu, Mihail Eminescu îl scoate "o enigmă ne-explicată". Studiul lui
însă înarmat cu metoda de cercetare științifică marxist-leninistă, stă
opera cât și viața acestui scriitor devin pe deplin explicabile..."

§ Tovarășului SADOVEANU i se pare "deosebit de semnificativ că atribu-
irea Premiilor Internaționale Stalin pentru consolidarea păcii între popo-
are" a avut loc la Moscova, "raza care îmi sare, pe câte ori îl revăd - scrie
d-sa - mai mare, mai frumos, mai luminos, mai aproape de comunism. De-aici se
răspândește pe totământul lumii pacea!".. (La Roumanie Nouvelle, ian. p.7)

§ În fruntea stălanovistilor români din câmpul textil s'a impus tovară-
șul Iordăchescu, care, umilit de a controla numai... 48 de războie, s'a o-
bligat să controleze în viitor cel puțin 69!

§ Scrie M.P. WILDMORNI din 29 Oct. trecut: "La 23 Oct., multe persoane
șteptau afară, la restaurantul Kameralna, și expresia fețelor lor arăta că
nu prânzaseră. Și de fapt, în acea zi, masa nu se servi la restaurantul K.
Până la 2 și jum. întârzierea se datoră faptului că toți chamberii fusese-
ră parte la o conferință economică dedicată studiului sistemelor de înu-
șărire a serviciului clienților..."

§ UNG. KLA. a făcut un nou pas pe calea progresului socialist: a desfiin-
țat, ca răsplătire burgheză, titlul de "doctor" pentru cei ce-l deținuseră până
acum, rămânând ca pe viitor să-l poartă numai "cei ce obțin o diplomă ho-
noris cauză pentru merite față de regimul poporului!"..

ȘI CUGET ROMÂNESC, B. Aires, II, 1 (Ian. - Febr. 1952). - Publică partea întâia a unui lîmpede, documentat și, astăzi, deosebit de actual studiu al prof. u-niv. D. GĂZDARU cu privire la "Contribuția Românilor la progresul cultural dovedește deocamdată, răspunzând slavizaților de voie-de nevoie dela Buzăi și culturii noastre nu se datorește, nici măcar indirect, Slavilor. Tot d-l Găzdaru semnează un scurt, dar elocvent profil uman al profesorului filolog dela Iași, A. Philippide.

Revista mai conține un impresionant articol, pe care mulți dintre noi l-au simțit ca o mustrare, intitulat: "O datorie de onoare față de memoria lui Dragoș Protopopescu", studiosul și literat de înaltă valoare: figura omului, denigrat în mod infam de spuma septembriștă, apare cu totul reabilitată. În memoriul înaintat în toamna anului 1940, ca să-și apere demnitatea ofensată, catedra universitară și gazeta, referindu-se la declarația dată de să poată ieși din lagărul dela Ciuc, autorul "Forului 13" scria: "Textul declarației mele nu conține nimic ofensător pentru Legiune. Acuzația ce mi se aduce că prin acea declarație mi-aș fi dat implicit adeziunea față de călăul Căpitanului e complet neresoasă. Declarația mea e anterioară asasinării Căpitanului și, în cel mai rău caz, ea ar putea fi interpretată ca o adeziune silită dată unui tiran. Dar în ce situație ofensătoare față de actualul comandant al Mișcării Legionare se pun aceia, care fac caz de "trădare" mea, uitând că d. Horia Sima a făcut ceva mai mult decât mine, acceptând să colaboreze cu acelaș tiran, care între timp devenise ucigașul Căpitanului?" Revista comentează: "Natural că Dragoș Protopopescu nu și-a mai recăpătat gazeta. Director al ei fusese numit între timp unul dintre prin lagăre sau închisori, ca să fie obligați la declarații, și în docilitatea cărora "șeful" putea conta mai mult decât în talentul, cultura și independența de caracter a unui Dragoș Protopopescu. Cât privește catedra, soartea ei de verificare a situației profesorilor universitari, cât și oficinei care începuse să breveteze un alt om nou decât acela pe care trebuia să-l înlocuiască pedagogia națională a lui C. Z. Codreanu".

ȘI LA NATION ROMAINE, Paris, V, 83-84 (Febr. - Martie). - Un articol de fond, ocazionat de moartea regelui George VI al Angliei și intitulat "Le monarque, symbole de stabilité", uită, în încheierea cu tăle, să spună că în Marea Britanie monarhia a funcționat bine numai după ce s'a pus capul unui rege, care din întâmplare se cheamă Carol, sub streang: dacă în 1940 aveam și noi un Cromwell, ca Englezii în 1649, poate lucrurile mergeau astăzi mai bine. - Organul partidelor politice continuă să documenteze, în articole bogate în informații, tristele condiții ale vieții din RFR.

ȘI BIRE, Paris, V, 3-5 (Febr. - Martie). - Și ultimul editorial dovedește că pe distrărirea dela această țară nu-i interesează voinea poporului român, după eliberare, ci voinea "democrațiilor apusene", care par a avea dreptul să dicteze legea în România pentru eternitate (între timp se vor emancipa și bulgarii...). Ni se mai spune, în corpul revistei, că la radio Atena "d. Reșco, actualul director al buletinelului BIRE, a lucrat câteva luni de zile în tripla calitate de redactor, speaker și radio-ascultare": dănsul scria, dănu-l vorbes, dănu-l se asculta... Cum era, de altfel, normal.

ȘI ENKART, B. Aires (Febr. și Martie). - De reținut un judicios articol al lui Grigore MANOLIESCU, care propune pe bună dreptate o reînnoire, după eliberare, a cadrelor magistraturii românești, corupte, succesiv de Carol Luțescu și de regimul comunist. Elatându-se a nu sta în termeni răi cu Mișcarea Legionară - cum ețim în "revista presei" - și a fi deci informați asupra ei, cum s'a făcut totuș redactorii "Insemnărilor" nu au aflat până acum că d-l Sima nu mai e cum pretinde aceiași "revistă a presei", "șef al Mișcării Legionare", din moment ce a dizolvat Mișcarea și, acum, în vremea din nou, a constituit un "erent al Libertății"?

ȘI SOLA, Cleveland, XVII, întru totul ameliorată; AMERICA, Cleveland, XLVII: celeștile articolele semnate Doru CORDUN; LESAGEUL (Paris), FACILIA (Don-), TRINUM ROMANUM (Toronto), INDEPENDANCE (Paris), BULETIN INFORMATIV AL ROMÂNILOR DIN BRAXANI DE SUD (München), DEFENSE DE L'EUROPE (Geneva), EUROSC-ROSC (München); ROMANIA, B. Aires, IV, 2: foarte gustos și curat, "Hagi Indore în 1941".

Adrian Popa

ROMANIA: 1000 lire, 1000 franci, 10 mărci, 3 dolari, 1 sterlină.

ITALIA: Roma: V A I R A, Casella Postale 9075, ROMA-norchi - ITALIA

VATRA"
Postale Roma 0070
ROMA - Borghi
(ITALIA)

Rev. Em. VASILOSCHI
Franziskusstr. 179 /I

DÜSSELDORF /Rath
GERMANIA

STAMPE

